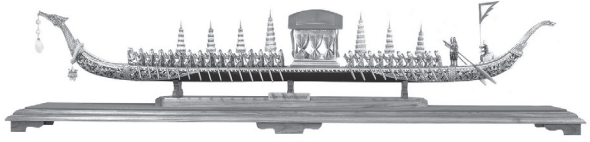

การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

The Media Production of Motion Graphics: Royal Barges

เกษมพันธุ์ ศรีเอื้องโคตร¹ ทัดติ สุวนศิลป์พงศ์² ฉันทนา ปาปัดธา^{3*}

Kasempan Srihueangkhot¹ Tatti Suansilpong² Chantana Papattha^{3*}

^{1,2,3} สาขาวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดีย คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

^{1,2,3} Department of Multimedia Technology, Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

*Corresponding Author E-mail: sahatsawat-sr@rmutp.ac.th, chakrit-m@rmutp.ac.th, chantana.p@rmutp.ac.th

Received: 2023-11-04 Revised: 2024-02-16 Accepted: 2024-03-05

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี และศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างบุคคลทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับเรือพระราชพิธี จำนวน 100 คน ที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) โมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ประกอบด้วย 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เรือพระราชพิธี ตอนประวัติความเป็นมา ตอนที่ 2 เรือพระราชพิธี ตอนเรือพระที่นั่ง ตอนที่ 3 เรือพระราชพิธี ตอนเรือรูปสัตว์ และตอนที่ 4 เรือพระราชพิธี ตอนเรือเหล่าแสนยากร และ 2) ผู้ชมมีความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. 0.51) โดยด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. 0.55) ด้านการออกแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.85) และด้านการใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.51)

คำสำคัญ : การผลิตสื่อ, โมชันกราฟิก, เรือพระราชพิธี

Abstract

The purposes of this study were to produce motion graphics of Royal Barges and to study the respondents' satisfaction with the motion graphics of Royal Barges. A sample group of 100 people interested in the Royal Barges who provided information voluntarily using questionnaires to collect data. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The study found that: 1) The motion graphics set for the Royal Barge consist of 4 episodes: Part 1: The Royal Barge: History; Part 2: The Royal Barge; Part 3: The Royal Barge: Animal Boats; and Part 4: The Royal Ceremony: The Royal Military Ship. 2) The audiences were satisfied with the motion graphic media about Royal Barges as a whole at the highest level ($\bar{x} = 4.70$, S.D. 0.51). When considering each aspect, it was found that the

content aspect was at the highest level ($\bar{x} = 4.71$, S.D. 0.55), the design was at the highest level ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.85), and utilization was at the highest level ($\bar{x} = 4.69$, S.D. 0.51).

Keywords : Media Production, Motion Graphic, Royal Barge

1. บทนำ

ภูมิปัญญาชาวบ้านในการสร้างเรือจากเดิมเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น บรรพบุรุษถ่ายทอดให้กับลูกหลาน และจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ภูมิปัญญาได้รับการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบในสถาบันการศึกษา ผู้มีความรู้ในการต่อเรือไม้และประกอบอาชีพต่อเรือไม้มีจำนวนน้อย เรือถูกพัฒนาให้ตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งานมากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงด้านวัสดุและเทคโนโลยีที่นำมาใช้กับเรือ ซึ่งความสัมพันธ์ของเรือกับวิถีชีวิตพื้นบ้านในอดีต เรือมีความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจเป็นพาหนะในการคมนาคมขนส่งสินค้าไปค้าขายกับต่างประเทศ เรือมีความสัมพันธ์ด้านการเมืองการปกครอง เรือมีความสัมพันธ์ด้านคติความเชื่อและศาสนา เนื่องจากชาวบ้านมีความเชื่อในเรื่องแม่น้ำนางเรือ เรือมีความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม ประเพณีทั้งประเพณีราษฎร์และประเพณีหลวง [1] ซึ่งเส้นทางน้ำในภาคกลางประเทศไทยมีทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติรวมทั้งขุดขึ้นโดยมนุษย์ มีหลักฐานว่าการขุดคลองเชื่อมโยงต่อกันในภาคกลางประเทศไทยเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งต้นสมัยอยุธยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือคลองลัดแม่น้ำ ทำให้เส้นทางน้ำของภาคกลางประเทศไทยเชื่อมโยงต่อกันได้เป็นตารางคล้ายใยแมงมุม เรือจึงเป็นพาหนะสำคัญในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรือที่ใช้ในชีวิตประจำวันคือ เรือขนาดเล็กใช้พายไปมาได้เร็ว ว่องไว ส่วนเรือที่ใช้ในราชสำนักหรือสำหรับชนชั้นสูงก็ต้องสวยงามมากขึ้นไปอีก ด้วยการสลักลวดลาย ปิดทองประดับกระจกเป็นต้น อีกทั้งยังมีเหตุผลอื่นที่ทำให้การสร้างสรรคเรือมีรูปแบบใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เช่น เรือที่ใช้ลำเลียงสินค้า ใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้เดินทางติดต่อ ใช้ประกอบพิธี ใช้ทำสงคราม ใช้ในพิธีกรรมและพิธีการต่าง ๆ เป็นต้น [2]

ในขณะที่เรือพระราชพิธีเป็นพระราชพาหนะประกอบพระราชอิสริยยศขององค์สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์เป็นตัวแทนของพระมหากษัตริย์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่ายิ่งของชาวไทย สร้างสรรค์ขึ้นจากภูมิปัญญาและฝีมือของช่างโบราณมีความประณีตวิจิตรบรรจง เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ของงานช่างแขนงต่าง ๆ เช่น งานไม้แกะสลัก ลงรักปิดทองประดับกระจก งานเขียนลายทอง งานปักผ้าทองแผ่ลวด นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมไทยที่มีความใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี จากอดีตจนถึงปัจจุบัน [3]

ดังนั้น เพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับเรือพระราชพิธีให้เข้าใจง่ายและน่าสนใจ คณะผู้ศึกษาจึงสนใจนำเสนอเรื่องราวและความรู้เรื่อง เรือพระราชพิธี ด้วยการนำเสนอในรูปแบบสื่อมัลติมีเดีย โดยมียุทธศาสตร์การศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ และเรืออื่น ๆ ในขบวนเรือ

ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจผู้ชมที่มีต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการพัฒนาสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี และเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับชมสื่อ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลประกอบความเรียง มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ติดตามเพจเรือพระราชพิธี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี ระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2566 จำนวน 31,041 คน โดยทั้ง 2 เพจ มีช่องทางติดตามดังนี้

1) ผู้ติดตามเพจเรือพระราชพิธี URL: https://www.facebook.com/royal-bargesthailand/?locale=th_TH

2) เพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี URL: https://www.facebook.com/RoyalBargesNationalMuseum/?locale=th_TH

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ติดตามเพจเรือพระราชพิธี และเพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี ทำการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power ซึ่งจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน ดังนั้น จึงทำการกำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 100 คน ที่ได้ชมสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2566

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาสื่อ ได้แก่ โปรแกรมประยุกต์ทางคอมพิวเตอร์กราฟิก โดยแบ่งการผลิตสื่อออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นตอนก่อนผลิต (Preproduction)

1. ค้นคว้าเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธีจากหนังสือเรือพระราชพิธี กรมศิลปากร [4] ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ในขบวนเรือ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร จากหนังสือและเว็บไซต์ที่น่าเชื่อถือ

2. คัดเลือกข้อมูลเกี่ยวกับเรือพระราชพิธี เพื่อนำไปเขียนบท โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามจำนวนเรือพระที่นั่ง 4 ลำ ในขบวนเรือ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ

3. วางแผนการผลิต โดยกำหนดขั้นตอนการผลิต ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

3.1 `จัดเรียงข้อมูลและออกแบบตัวสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

3.2 `เขียนสตอรี่บอร์ดตามเนื้อเรื่องที่ได้เขียนบทไว้แล้ว

3.3 ออกแบบและสร้างภาพประกอบที่ใช้ในการสร้างสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีด้วยโปรแกรมประยุกต์ทางคอมพิวเตอร์กราฟิก

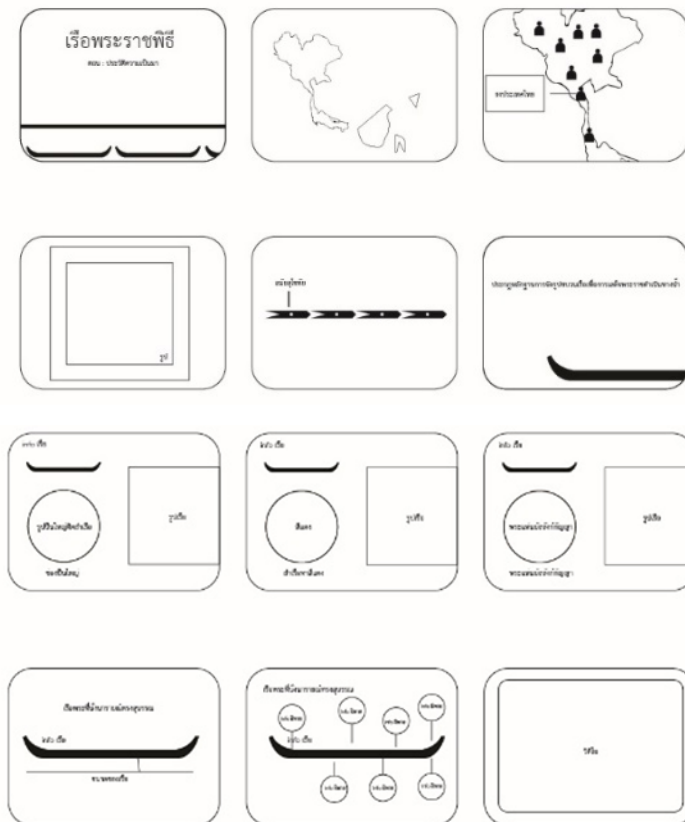
3.4 เลือกเสียงดนตรีประกอบ และพากย์เสียงบรรยายตามเนื้อเรื่องที่ได้เขียนบทไว้แล้ว

3.5 นำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อ

ระยะที่ 2 ขั้นตอนการผลิต (Production)

1. จัดเรียงข้อมูลและออกแบบตัวสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

2. เขียนสตอรี่บอร์ด

ภาพที่ 1 ตัวอย่างสตอรี่บอร์ด

3. ออกแบบภาพประกอบที่ใช้ในการสร้างสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีสามารถนำเสนอได้ดังนี้

นายท้าย ๒ นาย

ภาพที่ 2 นายท้าย

นายท้าย คือ ผู้มีหน้าที่ควบคุมเรือให้แล่นไปตรงตามทิศทาง

พลสัญญาณ ๑ นาย

ภาพที่ 3 พลสัญญาณ

โดยเฉพาะตามแม่น้ำลำคลอง พลสัญญาณ คือ ผู้ที่นั่งอยู่หัวเรือหันหน้าเข้ามาด้านในเรือ รอดูคำสั่งจากสัญญาณมือของนายเรือที่จะส่งมาว่าจะให้ฝีพายทำอะไร

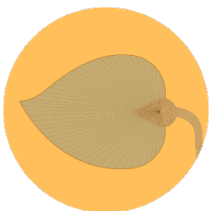
ภาพที่ 4 พระแท่นบัลลังก์กัญญา

พระแท่นบัลลังก์กัญญา คือ ที่ประทับสำหรับพระมหากษัตริย์

ภาพที่ 5 บังสุรย์

บังสุรย์ คือ เครื่องสูงอย่างหนึ่ง รูปคล้ายกลีบบัว ใช้กันแดด เวลาเสด็จพระราชดำเนินตามขัตติยราชประเพณี

ภาพที่ 6 พัดโบก

พัดโบก คือ เครื่องสูงชนิดหนึ่งสำหรับโบกลมถวายพระมหากษัตริย์ ทำจากใบตาลหรือใบปาล์ม

ภาพที่ 7 เรือตั้ง

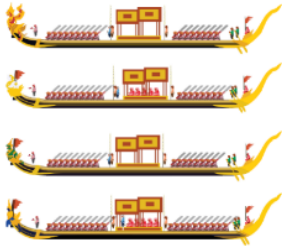
เรือตั้ง คือเรือที่ทำหน้าที่ป้องกันกระบวนหน้า เพราะคำว่าตั้งหมายถึงหน้า

มี 2 ชนิด คือ ชนิดที่มีปลายมนอย่างพัดทั่วไป และชนิดที่มีปลายแหลมงอน

ภาพที่ 8 เรือเสื่อทยานชล

เรือเสื่อทยานชล เป็นเรือประตุน้ำใน
 ประเภทเรือพิฆาต เป็นหนึ่งในเรือพระราชพิธี
 กระบวนพยุหยาตราชลมารค หัวเรือเขียนสี
 เป็นรูปหัวเสือ

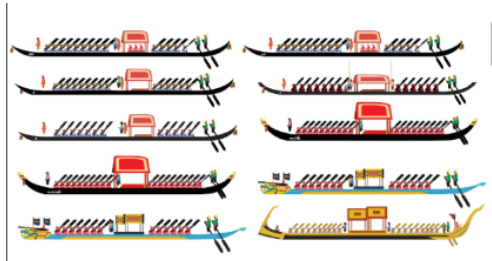
ภาพที่ 10 เรือรูปสัตว์

เรือรูปสัตว์ มีทั้งประเภทเรือที่ขุดขึ้นจาก
 ชุงทั้งต้นกับเรือเสริมกราบ มีลักษณะพิเศษ
 ตรงศีรษะเรือต่อไม้ขึ้นไปแล้วสลักเป็น
 รูปสัตว์หิมพานต์ หรือรูปอมมนุษย์ต่าง ๆ

ภาพที่ 9 เอกชัยเหินหาว และ
 เรือเอกชัยหลาวทอง

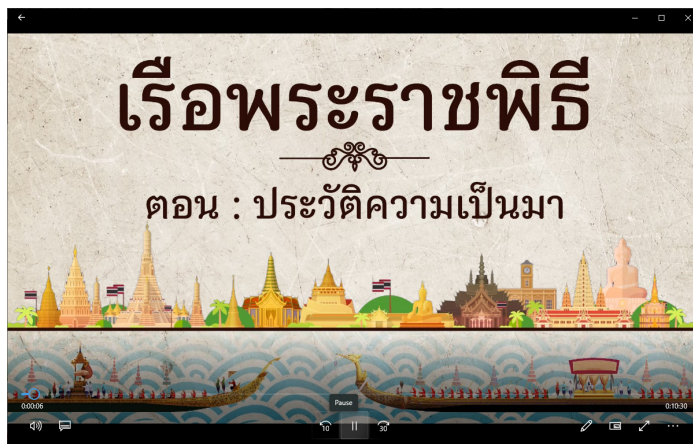
เอกชัยเหินหาว และเอกชัยหลาวทอง
 เป็นชื่อเรือ 2 ลำคู่กัน ลักษณะใกล้เคียงกัน
 คือหัวเรือเป็นรูปตั้ง

ภาพที่ 11 เรือเหล่าแสนยาก

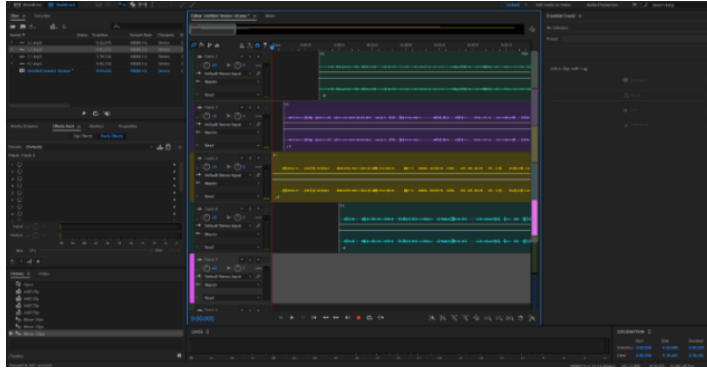
เรือเหล่าแสนยาก เป็นเรือประเภทต่าง ๆ
 ที่นำมาจัดเข้าในขบวนพยุหยาตรา
 ทางชลมารคนอกเหนือจาก
 เรือพระที่นั่งทรง เรือพระที่นั่งรอง มีรูปร่างและ
 หน้าที่แตกต่างกันไปตามลักษณะการใช้งาน

4. การออกแบบปกคลิปของเรือพระราชพิธีในแต่ละตอน

ภาพที่ 12 การออกแบบปกคลิป

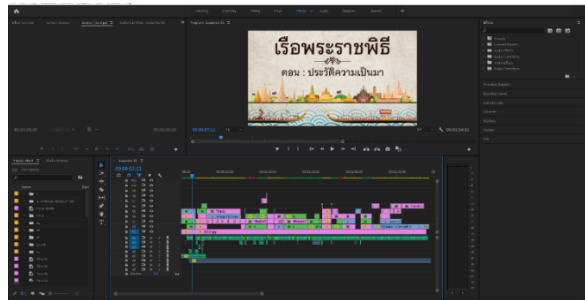
5. พากย์เสียงบรรยาย เป็นการพากย์เสียงบรรยาย และตัดต่อเสียงบรรยาย

ภาพที่ 13 การพากย์เสียงบรรยาย

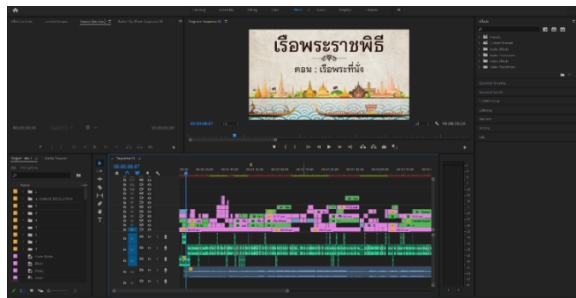
6. นำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อ

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราว ในตอนที่ 1 เรื่องพระราชพิธี ตอน ประวัติความเป็นมา

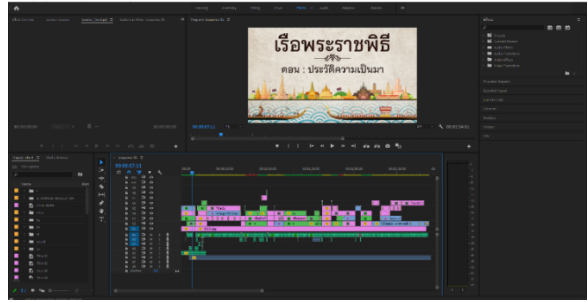
ภาพที่ 14 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 1

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราว ในตอนที่ 2 เรื่องพระราชพิธี ตอน เรื่องพระที่นั่ง

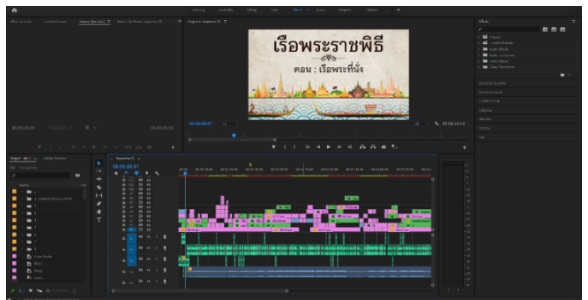
ภาพที่ 15 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 2

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราวในตอนที่ 3 เรือพระราชพิธี ตอน เรือรูปสัตว์

ภาพที่ 16 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 3

การนำภาพประกอบมาลำดับภาพ และเสียงบรรยายมาตัดต่อเพื่อเล่าเรื่องราวในตอนที่ 4 เรือพระราชพิธี ตอน เรือเหล่าแสนยากร

ภาพที่ 17 การตัดต่อลำดับภาพในตอนที่ 4

ระยะที่ 3 ขั้นตอนหลังผลิต (Postproduction)

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ด้วยการเดินซ้ำเพื่อหาจุดบกพร่อง และทำการแก้ไข ได้แก่ เสียงดนตรีดังเกินไป เสียงบรรยายไม่ชัดเจน ภาพประกอบบางภาพเห็นไม่ชัด และเนื้อหายาวเกินไปควรดำเนินการให้กระชับแต่ยังคงสาระสำคัญได้ครบถ้วน ดังนั้น จึงทำการแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้สื่อ
2. ทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำสื่อไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยเผยแพร่ในเพจเรือพระราชพิธี และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี เพื่อให้รับชมสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี พร้อมกับให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินหลังสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีจบ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2566
3. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย
4. เผยแพร่สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีต่อสาธารณะ

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจ เรื่อง พระราชพิธี จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ประเมินด้านเนื้อหา (2) ประเมินด้านการออกแบบ และ (3) ประเมินด้านการใช้ประโยชน์ โดยมีลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) ได้แก่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 1) ประสานไปยังผู้ดูแลเพจเรือพระราชพิธี และเพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี เพื่อขอเผยแพร่สื่อเรือพระราชพิธี และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ชมประเมินความพึงพอใจ
- 2) นำสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี เผยแพร่ที่เพจเรือพระราชพิธี และเพจพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2566
- 3) ตรวจสอบการตอบแบบประเมินความพึงพอใจให้ได้ครบ 100 คน แล้วจึงปิดการตอบแบบสอบถาม
- 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน
- 5) ดาวน์โหลดข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจ

3.4 สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การผลิตโมชันกราฟิก เรือพระราชพิธี คณะผู้ศึกษาที่ใช้ในการศึกษาได้ กำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยการนำเสนอตารางประกอบความเรียง และได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาความพึงพอใจ ดังนี้ [5]

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี สามารถนำเสนอผลการศึกษาดังตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

- 1) ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี

ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร สามารถนำเสนอตัวอย่างสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ดังนี้

ภาพที่ 18 ตัวอย่างเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์

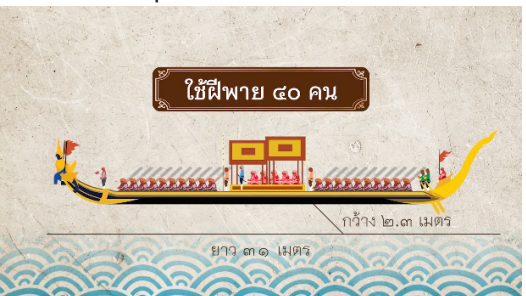
ภาพที่ 19 เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ รัชกาลที่ 9

ภาพที่ 20 เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช

ภาพที่ 21 เรือพระที่นั่งอเนกชาติภุชงค์

ภาพที่ 22 เรือสุรายุภักษ์ และเรือสุรปักษี

ภาพที่ 23 เรือกระบี่ปราบเมืองมาร และเรือกระบี่ราญรอนราพณ์

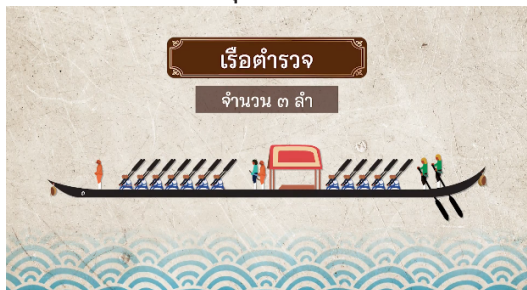
ภาพที่ 24 เรือพาลีรังทวีป และเรือสุครีพครองเมือง

ภาพที่ 25 เรือครุฑเหินเห็จ และเรือครุฑตรีจไตรจักร

ภาพที่ 26 เรือทองบ้านบึง เรือทองขวานฟ้า เรือเสือคำณสินธุ์ และเรือทยานชล

ภาพที่ 27 เรือกลองนอก เรือกลองใน และเรือตำรวจ

ภาพที่ 28 เรือตั้ง และเรือแข่ง

2) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ทำการการประเมิน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ จำนวน 100 คน สามารถนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 2 ผลประเมินคุณภาพของของสื่อโมชันกราฟิก เรือพระราชพิธี

รายการ	ผลประเมินความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา	4.71	0.55	มากที่สุด
1. เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความครบถ้วน	4.82	0.48	มากที่สุด
2. เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความเข้าใจง่าย	4.64	0.63	มากที่สุด
3. การจัดเรียงลำดับของสื่อมีความเหมาะสม	4.74	0.53	มากที่สุด
4. เนื้อหามีความสอดคล้องกับสื่อ	4.62	0.60	มากที่สุด
5. เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความน่าสนใจ	4.76	0.52	มากที่สุด
ด้านการออกแบบ	4.69	0.85	มากที่สุด
1. การออกแบบภาพประกอบมีความเหมาะสม	4.70	0.58	มากที่สุด
2. ขนาดตัวอักษรมีขนาดที่เหมาะสม	4.66	0.59	มากที่สุด
3. เสียงประกอบมีความน่าสนใจ	4.70	0.54	มากที่สุด
4. เสียงบรรยายมีความเหมาะสม	4.70	0.56	มากที่สุด
5. สีที่ใช้มีความเหมาะสม	4.70	0.54	มากที่สุด
ด้านการใช้ประโยชน์	4.69	0.51	มากที่สุด
1. สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายต่อการเข้าชม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี	4.70	0.54	มากที่สุด
2. สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ช่วยทำให้เกิดประโยชน์แก่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี	4.74	0.53	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลประเมินคุณภาพของของสื่อโมชันกราฟิก เรือพระราชพิธี (ต่อ)

รายการ	ผลประเมินความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีไปเผยแพร่ได้	4.74	0.53	มากที่สุด
4. สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้	4.66	0.59	มากที่สุด
5. เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	4.62	0.60	มากที่สุด
ภาพรวม	4.70	0.51	มากที่สุด

จากตารางพบว่า ผู้ชมมีความพึงพอใจต่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหา พบว่า เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 อันดับแรกที่มีคุณภาพสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความครบถ้วน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.82 รองลงมาคือ เนื้อหาในการสร้างสื่อมีความน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.76 การจัดเรียงลำดับของสื่อมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.74 และเนื้อหาในการสร้างสื่อมีความเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.64 และข้อที่มีคุณภาพน้อยที่สุด ได้แก่ เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสื่อ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62

ด้านการออกแบบ พบว่า การออกแบบภาพประกอบมีความเหมาะสม ขนาดตัวอักษรมีขนาดที่เหมาะสมเสียงประกอบมีความน่าสนใจ เสียงบรรยายมีความเหมาะสม สีที่ใช้มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 อันดับแรกที่มีคุณภาพสูงสุด ได้แก่ การออกแบบภาพประกอบมีความเหมาะสม เสียงประกอบมีความน่าสนใจ เสียงบรรยายมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 และข้อที่มีคุณภาพน้อยที่สุดได้แก่ ขนาดตัวอักษรมีขนาดที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.66

ด้านการประโยชน์ พบว่า สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ช่วยทำให้เกิดประโยชน์แก่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ไปเผยแพร่ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ 3 อันดับแรกที่มีคุณภาพสูงสุด ได้แก่ พบว่า สื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ช่วยทำให้เกิดประโยชน์แก่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ไปเผยแพร่ได้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74 และสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ทำให้เกิดความเข้าใจง่ายต่อการเข้าชม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.70 และข้อที่มีคุณภาพน้อยที่สุด ได้แก่ เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62

5. สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

1) ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอนเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมต่อสื่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ และด้านการใช้ประโยชน์

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี สามารถสังเกตได้ชัดโดยอ้างอิงจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ที่ได้รับชมสื่อแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยพบประเด็นที่สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1) ผลการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือพระราชพิธี ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เรือพระที่นั่งทั้ง 4 ลำ ได้แก่ เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ เรือพระที่นั่งอนันตนาคราช เรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ เรือพระที่นั่งอนเนกชาติภุชงค์ เรือรูปสัตว์ทั้ง 8 ลำ และเรือเหล่าแสนยากร โดยเนื้อหาที่ผลิตได้ใช้ข้อมูลจากหนังสือเรือพระราชพิธี กรมศิลปากร [4] โดยนำเกี่ยวข้องข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ความสำคัญของเรือแต่ละลำ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยข้อมูลที่น่าเสนอในสื่อโมชันกราฟิกสอดคล้องกับชีวเชษฐ สุวรรณรัตน์ [6] ที่ศึกษากรณีศึกษาเรือพระที่นั่งลายทองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยการศึกษาลวดลายบนพระที่นั่งลายทอง 14 ลำ เป็นเรือที่ใช้ในกระบวนเรือพระยุหยาตราทางชลมารคในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยเรือพระที่นั่ง และลายที่ประดับในเรือรูปสัตว์ที่เป็นพาหนะและที่ประดับของเทพ ประเภทเรือกระบวนเรือพระที่นั่ง โขนเรือเป็นรูปสัตว์หิมพานต์ที่ดูน่าเกรงขามในเรือพระที่นั่ง 4 ลำ โดยเรือกระบวนที่หนึ่งจะแตกต่างกับเรือพระที่นั่งตรงลายประดับข้างเรือที่เป็นลายรดน้ำ และกลุ่มเรือพระที่นั่งลายทองที่สร้างขึ้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เพื่อสืบทอดรูปของงานศิลปะที่ถ่ายทอดความเชื่อมั่นที่มีต่อสถาบันกษัตริย์จากตอนปลายสุดของการปกครองสมัยกรุงศรีอยุธยา ส่วนการผลิตสื่อโมชันกราฟิกมีความสอดคล้องกับการศึกษาของดวงกมล อังคุนะ [7] ที่ได้พัฒนาสื่อโมชันกราฟิกเรื่อง พระมหาเจดีย์ขยมงคล ทำให้ได้สื่อโมชันกราฟิกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สถาปัตยกรรมที่มีทั้งความวิจิตรพิสดาร ทั้งยังเป็นศิลปะร่วมสมัยระหว่างภาคกลางและภาคอีสานที่มีการผสมผสานกันระหว่างพระปฐมเจดีย์และพระธาตุพนม ที่สอดแทรกแง่คิดมีทั้งความรู้ความเพลิดเพลินทั้งยังเป็นการเผยแพร่เรื่องราวของพระมหาเจดีย์ขยมงคล

2) ความพึงพอใจของผู้ชมของสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ผู้ชมมีความพึงพอใจต่อสื่อสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการออกแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการใช้ประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพล จันทร์ฉลอง [8] ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของสื่อ การ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง รักษาผืนป่า ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ที่ประเมินโดยกลุ่มตัวอย่างแยกประเมินความพึงพอใจเป็น 3 ด้าน คือ คุณภาพด้านเนื้อหา ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คุณภาพด้านภาพเสียง ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก คุณภาพด้านการนำเสนอ ระดับคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และโดยภาพรวมคุณภาพทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของกนกอร สีผึ้ง [9] ที่พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องพระอภัยมณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1) จากการผลิตสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธี และการประเมินความพึงพอใจต่อสื่อ พบว่า สามารถนำเสนอเนื้อหาได้ครบถ้วน มีการนำเสนอที่เข้าใจง่าย เรียงลำดับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม และสื่อที่สร้างขึ้นมีความน่าสนใจ ดังนั้น สามารถนำสื่อโมชันกราฟิกชุดเรือพระราชพิธีไปเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้ที่สนใจในแหล่งศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเรือพระราชพิธีได้

1.2) เนื้อหามีความน่าสนใจ สามารถรับชมตามลำดับความสำคัญของเรือ และไม่เกิดความสับสนในเนื้อหา

1.3) ฉากและการใช้สีระดับความเหมาะสมที่ดี เนื่องจากมีการอ้างอิงสีมาจากเรื่องจริง

1.4) เสียงพากย์และชาวัดดนตรีประกอบยังสามารถเข้มข้นได้มากกว่านี้ ซึ่งสามารถปรับแก้ได้ และใช้เสียงพากย์ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาได้

2) ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการพัฒนาด้านการผลิตสื่อโมชันกราฟิกที่นำเสนอเนื้อหาเชิงประวัติศาสตร์ให้มากขึ้น และควรเจาะลึกข้อมูลประเภทเรือเฉพาะลำ เพื่อให้นำเสนอรายละเอียดของลวดลาย โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และต้องนำเสนอให้เข้าใจง่าย ใช้เวลาสั้น และนำเสนอเนื้อหากระชับให้มากขึ้น และมีการวัดประเมินความรู้ที่ได้รับจากการรับชมสื่อ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ญัฐกานต์ เกาศล และสุวิชัย โกศัย. (2560). เรือ: ภูมิปัญญาเกี่ยวกับวิถีชีวิตพื้นบ้านและบทบาทในสังคมไทยภาคกลาง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต. 13(1) กรกฎาคม-ธันวาคม, 69-82.
- [2] หอจดหมายเหตุอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2559). เรือของชาวสยาม. สืบค้นจาก <https://catholichaab.com/main/index.php/research-and-study/research-and-study/1412-2016-10-11-04-08-12>
- [3] สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร. (2564). คู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านอุทกภัยในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เรือพระราชพิธี. กรุงเทพมหานคร: บางกอกอินเฮาส์.
- [4] กรมศิลปากร. (2558). เรือพระราชพิธี. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

- [5] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- [6] ชิวเชษฐ สุวรรณรัตน์. (2548). กรณีศึกษาเรือพระที่นั่งलयทองสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [7] ดวงกมล อังคุนษ. (2558). การพัฒนาโมชันกราฟิก เรื่อง พระมหาเจดีย์ชัยมงคล. รายงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- [8] ชุมพล จันทร์ฉลอง. (2561). การ์ตูนแอนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง รักษ์ผีนป่า ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์. หลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- [9] กนกอร สีผึ้ง. (2560). การพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิก เรื่องพระอภัยมณีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ. การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.